

Тема 8. Нормативно-правова база сертифікації продукції і послуг у сфері інформаційних технологій

До нормативної бази сертифікації відносять:

- нормативні документи системи сертифікації УкрСЕПРО розроблені на основі постанов Міжнародних організацій ISO/IEC (ISO/IEC 2,25,40,61,62) з урахуванням Комітету ISO CaSCO та відповідно принципам світової організації, угоди про технічні бар'єри в торгівлі (WTO), рекомендації європейських стандартів серії EN 45000;
- національні основоположні стандарти в галузі сертифікації (ДСТУ); ДСТУ – 3411-96; ДСТУ – 3419 – 96; ДСТУ – 3420 – 96 та інші;
- керівні документи зі сертифікації (КНД);
- стандарти (усіх категорій) на продукцію і товари;
- стандарти (усіх категорій) на методи випробувань.

Технічна база сертифікації:

- Сучасні випробувальні лабораторії (центри).
- Сучасні методи випробувань.
- Сучасні технології виробництва.

Організаційна база сертифікації

- Служби системи сертифікації.
- Підготовлений персонал служб сертифікації.

Зараз в Україні діє 25 нормативних документів державної системи сертифікації УкрСЕПРО, 12 нормативних документів комерційної системи сертифікації СовАск та нормативні документи системи сертифікації CERTEX, яка поширюється на добровільну сертифікацію продукції.

Основні принципи та правила Системи сертифікації УкрСЕПРО

Сертифікація в Системі передбачає підтвердження третьою стороною показників, характеристик та властивостей продукції, процесів і послуг на підставі випробувань атестації виробництва та сертифікації систем якості.

Право на проведення робіт з сертифікації продукції надається виключно лабораторіям (центрам) будь-якої форми власності та експертам-аудиторам, що акредитовані в Системі та занесені до Реєстру.

Основні принципи та загальні правила Системи регламентуються КНД 50-002-93. Органами з сертифікації в Системі можуть бути акредитовані організації та підприємства державної форми власності, а випробувальними лабораторіями (центрами) – акредитовані організації та підприємства будь-якої форми власності. Якщо в системі акредитовано декілька органів з сертифікації однієї і тієї ж продукції, то заявник має право провести сертифікацію в будь-якому з цих органів. Роботи з сертифікації в Системі організуються шляхом створення органами зі сертифікації систем сертифікації спорідненої продукції, діючих міжнародних систем сертифікації. На сертифіковану продукцію видається сертифікат відповідності та наноситься знак відповідності, технічні вимоги до якого, порядок та правила його застосування встановлено державним стандартом України. Роботи щодо сертифікації продукції, систем якості, атестації виробництв, акредитації органів зі сертифікації та випробувальних лабораторій (центрів) виконуються за договорами.

Технічний нагляд за виробництвом сертифікованої продукції в Системі виконує орган з сертифікації цієї продукції або за його дорученням інші органи. Основою інформаційного забезпечення Системи є Реєстр, який ведеться згідно положень ДСТУ 3415-95 і публікується в інформаційних виданнях Держспоживстандарту України.

Система передбачає конфіденційність інформації про результати робіт зі сертифікації.

Система встановлює відповідальність виробника за невідповідність сертифікованої продукції до вимог нормативних документів і порушення правил Системи., продавця чи постачальника – за відсутність сертифікатів або знаків відповідності на продукцію, що реалізується, випробувальної лабораторії (центру) – за достовірність та об’єктивність, сертифікованої продукції; органу з сертифікації – за необґрунтовану чи неправомірну видачу сертифікатів відповідності, атестати виробництва та підтвердження їх дії, а також за порушення правил Системи. Органи, лабораторії, експерти-аудитори, підприємства та організації, що порушують правила, Системи виключаються з Реєстру Системи та несуть відповідальність відповідно чинного в Україні законодавства.

Визнання органів з сертифікації та випробувальних лабораторій (центрів), сертифікатів відповідності, а також знаків відповідності інших держав здійснюється на основі багатосторонніх та двосторонніх угод про взаємне визнання результатів робіт зі сертифікації, при цьому свідченням визнання закордонних сертифікатів є сертифікат відповідності, що виданий у Системі, або свідоцтво про визнання.

Порядок проведення сертифікації продукції регламентується ДСТУ 3413-96 і в загальному випадку містить:

- подання на розгляд заявки про сертифікацію продукції;
- аналіз наданої документації;
- прийняття рішення за заявкою із зазначенням схеми (моделі) сертифікації;
- обстеження виробництва;
- атестацію виробництва продукції, що сертифікується, або сертифікацію системи якості, якщо це передбачено схемою сертифікації;
- відбирання, ідентифікацію зразків продукції та їх випробування;

- аналіз одержаних результатів та прийняття рішення про можливість видачі сертифіката відповідності;
- видачу сертифіката відповідності, укладання ліцензійної угоди та занесення сертифікованої продукції до Реєстру Системи;
- визнання сертифіката відповідності, що виданий закордонним органом;
- технічний нагляд за сертифікованою продукцією;
- інформацію про результати робіт з сертифікації.

Схеми (моделі), що використовуються під час обов'язкової сертифікації продукції, визначає орган з сертифікації. При цьому враховуються особливості виробництва, випробувань, поставки і використання конкретної продукції, можливі витрати заявника. Схеми мають бути зазначені у документі, який встановлює порядок проведення сертифікації конкретної продукції.

Схему добровільної сертифікації визначає заявник за погодженням з органом сертифікації.